

VNIVERSITAT DE VALÈNCIA

Investidura com a Doctor "Honoris
Causa" per la Universitat de València a
Björn Olof Roos

Discurs del Sr. Rector Francisco Tomás Vert

València, 27 novembre de 2007

VNIVERSITAT ID VALÈNCIA
EL RÈCTOR

Honorable Sr. Conseller de Sanitat

Excel·lentíssim Senyor Vicerector de Postgrau

Excel·lentíssim Senyor Vicerector D'Investigació i Política Científica

Excel·lentíssima Senyora Vicerectora de Relacions Institucionals

Il·lustríssima Senyora Secretària General

Doctor Björn Roos

Doctores i Doctors que haveu rebut la investidura

Autoritats

Membres de la Comunitat Universitària

Senyores i Senyors, Amigues i Amics

Siguen les meues primeres paraules per felicitar el professor Björn Roos per la seua incorporació al claustre de la Universitat de València com Doctor Honoris Causa a proposta de la Facultat de Química. La meua felicitació s'estén a les doctores i als doctors que hui han rebut la seua investidura en aquest Paranimf i als seus familiars i amics que els acompanyen. I als professors que han rebut el reconeixement a tota una vida investigadora, vull expressar-vos la felicitació i el reconeixement que la nostra Universitat vos ha retut en el dia de hui.

En la seua *laudatio*, el professor Luis Serrano ens ha fet una sentida semblança del doctor Roos. Ens ha descrit la dilatada trajectòria científica del nostre nou doctor, conjuntament amb una visió de la personalitat de Roos com a ciutadà del mon, com a un intel·lectual que considera que la ciència ha de ser consubstancial al desenvolupament de la nostra societat i del sosteniment del nostre mon.

A aquells que hem desenvolupat la nostra tasca científica en el camp d'allò que aleshores es deia Química Quàntica, i que ara alguns transformen en Química Teòrica i Computacional, la figura de Björn Roos ens és ben coneguda. La seua aportació científica ha estat dirigida a fer possible que els enunciats i postulats de la Física Quàntica puguen aplicar-se al coneixement del mon a escala atòmica i molecular, al mon de la química i de tots els processos en els quals la química intervé, especialment aquells que tenen a veure amb la nostra existència com a éssers vius, i que eixa aplicació siga rigorosa, precisa i predible. El mon de la Química Teòrica del darrer terç del segle vint no s'entendrà sense la figura de Björn Roos. Acrònims com ara

CASSCF, i CASPT2 són termes assumits pel vocabulari dels químics teòrics del nostre segle.

A més a més, sota la seua direcció ha estat desenvolupada una eina d'excepcional importància per tal d'abordar tot un conjunt de problemes químics i físics a escala molecular que hui en dia fan servir un gran nombre de químics, físics i bioquímics, el sistema de càlcul MOLCAS. Física, Matemàtiques i mètodes computacionals han estat harmonitzats per tal de posar a l'abast de tots aquesta eina.

El professor Serrano ha fet un ampli resum de la vida científica de Björn Roos i no em repetiré. Però sí que vull ressaltar un aspecte essencial de la personalitat acadèmica de Roos, un gran científic, és veritat, però també un gran mestre, i això en el més ampli sentit de l'expressió. És ben coneguda l'escola de Lund, l'escola de Roos en un doble sentit. D'una banda, la reunió dels seus deixebles que conjuntament amb ell generen nous avanços en el coneixement; i d'altra banda l'escola física on noves generacions d'homes i dones inquiets per treballar en el coneixement del mon en la dimensió atòmica i molecular, estiu rere estiu acudeixen per a progressar en la seua formació i coneixement. Aviat el grup investigador que desenvolupa les seues línies d'investigació en el camp de la Química Quàntica, amb més de cinquanta anys de tradició en la Universitat de València, va relacionar-se amb l'escola de Roos, i un flux de cooperació i d'intercanvis va desenvolupar-se entre València i Lund, flux que es manté fins a hores d'ara. I això ha estat gràcies a l'interès i dedicació de Björn Roos, que ha realitzat nombroses i fruitoses estades amb nosaltres.

Per tot això la Universitat de València s'honora d'integrar entre els seus una personalitat de la rellevància i els mèrits de Björn Roos.

Els doctors i les doctores que heu acompanyat el Doctor Roos en la seua investidura sou una mostra dels 304 llicenciats i llicenciades que defensaren la seua tesi el passat curs acadèmic 2006-2007, deu més que l'anterior curs. Aquesta xifra situa la Universitat de València al capdavant de les universitats valencianes, ja que representa prop de la meitat de la totalitat de les tesis defensades en la nostra Comunitat. Són més de 3.000 (exactament 3078) els estudiants matriculats en els 111 programes de doctorat dels quals 38 han estat reconeguts per l'estat amb la menció de Qualitat, 30 s'imparteixen conjuntament amb d'altres universitats i 6 s'imparteixen a

l'estranger. 558 estudiants estrangers cursaren els nostres estudis de doctorat, i un total de 960 obtingueren l'any passat el Diploma d'Estudis Avançats (DEA).

Aquestes dades expressen la magnitud de l'oferta de doctorat de la Universitat de València, que conjuntament amb una gran varietat de Màsters, Diplomes i Certificats, configura la nostra com la proposta de formació de postgrau més àmplia del nostre entorn acadèmic, oferta d'una excel·lent qualitat, que podem mantenir gràcies al treball dels nostres professors, la tasca rigorosa de la Comissió de Doctorat, amb el suport i la dedicació del personal del Servei General de Postgrau, i de la fundació ADEIT.

Noves doctores i nous doctors: la solemnitat d'aquest acte d'investidura no l'haveu de veure com una mirada enrere cap a una tradició obsoleta o d'altres temps. És cert que el cerimonial s'arrela en la tradició d'una universitat antiga com la nostra, però no vos confongueu: la solemnitat vol significar una expressió de joia i també de compromís, de compromís amb vosaltres mateixos per tal de mantenir en el futur l'esperit que va animar-vos a enfrontar el desconegut, a tractar de donar solucions a problemes, a eixamplar el coneixement, a expressar de forma comprensible aquell coneixement que heu generat. Amb la tesi doctoral heu adquirit el màxim grau acadèmic, el que obri la porta al magisteri universitari, però no heu arribat a cap termini, acomplir una etapa no és acabar una vida. Quan en el futur recordeu aquest acte amb tota la seua solemnitat, també haureu de recordar aquest compromís amb vosaltres i amb els vostres. Hui heu gaudit l'honor de tindre com a company un gran científic, i una gran persona, el doctor Roos.

L'any 2007 ha estat declarat l'any de la ciència, i alguns titulars han aparegut al voltant d'aquesta commemoració en els mitjans de comunicació tractant de conscienciar la ciutadania sobre la importància de la ciència en la nostra societat. Termes com ara la societat del coneixement, la investigació, etc., han aparegut barrejats amb d'altres com la innovació, el desenvolupament econòmic, i d'altres, aportant confusió en compte de valors, en molts casos, dirigint-nos cap a una visió utilitarista de la ciència. En realitat em resulta difícil concretar quins han estat els objectius que les autoritats s'havien proposat d'assolir en l'any 2007. La dissertació del professor Roos, però, ens ha marcat alguns als quals em referiré després i que d'alguna manera es desvien del corrent oficial.

Com sempre, però, les commemoracions han marginat els agents d'allò que es commemora. I en aquest sentit he trobat a faltar en l'any 2007, l'any de la ciència, una atenció expressa als científics, als que ho són, i als que volen ser-ho. A aquells que conreen totes les ciències, que en paraules del nostre nou doctor van des de les ciències de la natura a les Humanitats, passant per la Medicina, l'Economia, i les Ciències Socials. I no es tracta només de millorar les seues condicions de treball, que també ha de fer-se; es tracta de retre'ls el reconeixement de la societat, de les institucions i de la ciutadania.

Per aquesta raó, en l'any de la ciència, i en aquest acte la Universitat de València vol expressar públicament haveu als seus investigadors, la gran majoria dels professors del nostre Estudi General, el reconeixement institucional, per la seua excel·lent tasca que dia a dia produeix noves aportacions al coneixement de la humanitat. El treball de tots ells situa la Universitat de València al capdavant de les Universitats valencianes en matèria d'investigació, i entre les quatre millors universitats de l'Estat.

Aquest homenatge l'hem personalitzat en aquells membres de la comunitat universitària que en aquest any estan en possessió de l'avaluació positiva del seus mèrits investigadors, per la Comissió Nacional d'Avaluació de l'Activitat Investigadora de l'Estat (CNAEI) en el màxim de sis períodes de sis anys que la llei contempla. Com a reconeixement a tota una vida de dedicació han rebut un testimoni material, una reproducció del motiu escultòric 'Clar de Llums', que significa l'estima que mereixen per un treball ben fet i pels deixebles que han deixat en la nostra casa. Aquest reconeixement tindrà continuïtat en anys vinents.

Per acabar hauré de referir-me a la reflexió de Björn Roos sobre la responsabilitat dels éssers humans i especialment dels científics respecte del futur del món. En el seu discurs Roos ens ha expressat el seu parer però també el seu sentiment davant dels riscos que afronta el nostre planeta. Però no es refugia en conceptes com ara el canvi climàtic o més correctament l'escalfament del planeta, respecte dels quals correm el risc de convertir-los només en titulars mediàtics. La seua preocupació és més àmplia, s'ha estés a la integritat del nostre món, a l'escalfament, és cert, però també a la utilització dels recursos dels que disposem, a la població que ocupa el nostre planeta, i tants d'altres aspectes que ignoren les limitacions del nostre

mon, de l'únic que tenim. Roos ens demana mesures, però especialment actituds; actituds de les persones, actituds dels científics, de tots els científics, fins i tot dels teòlegs, he cregut entendre. Estalviar energia en lloc de trobar noves fonts d'energia, per exemple. Ens ha reclamat un compromís dels científics, per tal d'investigar i aprofundir en l'eficiència dels processos i en l'estalvi de recursos per arribar a les mateixes finalitats. Ens ha demanat compromisos institucionals en aquesta defensa del nostre planeta, i ens ho ha demanat a tots, en totes les branques del coneixement. La Universitat de València es farà ressò de les vostres propostes, no ho dubteu, professor Roos.

Nous doctors i noves doctores, ja sou membres del Claustre de doctors de la Universitat de València, en la qual vos heu format i on heu començat el vostre compromís amb la ciència i el coneixement. Reconegueu-la per sempre com la vostra Universitat. Enhorabona una vegada més i felicitacions per a vosaltres i per a tots aquells amb els quals compartiu la vostra vida.

Enhorabona i felicitacions doctor Björn Roos. Amb l'abraçada que ha tancat la vostra investidura hem segellat el vostre compromís amb la que des de ja és la vostra Universitat, i de la Universitat de València amb vos. El vostre magisteri i el vostre pensament romandrà amb nosaltres, i ens servirà per a transmetre a les noves generacions d'universitaris el gust pel coneixement i la ciència, i la necessitat de treballar per protegir i conservar el nostre mon.

Doctor Roos thank you for your splendid dissertation and welcome to the academy of the Universitat de València. Congratulations.

Moltes gràcies.